

przedmiot tzw. *Ostkunde* (nauka o wschodzie). Celem tej akcji jest dalsze przesylenie programów nauczania i systemu wychowania młodzieży NRF duchem ekspansji i rewizjonizmu.

Do celów rewizjonistycznych służą szeroko rozbudowane prace, prowadzone przez liczne instytuty „naukowe” w NRF, korzystające z poważnych funduszy państwowych i prywatnych. Zagadnieniami *Ostforschung*, a więc „naukowym” opracowaniem politycznych koncepcji rewizjonizmu w NRF trudni się ponad 100 różnych „instytutów wschodnich”, towarzystw, instytucji rządowych i placówek, nie licząc kilkunastu dobrze wyposażonych księgarń i bibliotek.

Organizacje rewizjonistyczne prowadzą coraz szerszą akcję propagandową również zagranicą, w której biorą udział oficjalne i nieoficjalne przedstawicielstwa NRF.

Podał do druku: Józef Muszyński

MEMORANDUM RZĄDU NRD NA XV SESJĘ ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ W SPRAWIE ROZBROJENIA

15 września 1960 r. stały przedstawiciel NRD w Genewie Walter Beling wręczył urzędującemu kierownikowi biura europejskiego ONZ, Paltheyowi, memorandum Rządu NRD do XV sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie rozbrojenia, z prośbą o przekazanie sekretarzowi generalnemu Hammarskjöldowi memorandum to, którego tekst podajemy poniżej za „*Neues Deutschland*” z 16 IX 1960 r., przedstawia m. in. trzy zasadnicze zagadnienia: zbrojenia w NRF i w związku z tym groźbę konfliktu zbrojnego, rozbrojenie obu państw niemieckich, czyli pokojowe ułożenie wzajemnych stosunków, oraz neutralność NRD i NRF jako jedną z konsekwencji skutecznie przeprowadzanego rozbrojenia. Tekst memorandum przedstawia wyczerpująco ponadto inne zagadnienia, np. zawarcie traktatu pokojowego z obu państwami niemieckimi czy problem przenoszenia środków zwolnionych w wyniku rozbrojenia. Bliżej może należałoby zastanowić się nad znaczeniem pojęcia „neutralność” użytego w tekście memorandum, które odnosi się do NRD i NRF. Dr J. Peck z Instytutu Prawa Międzynarodowego przy Niemieckiej Akademii Nauk tłumaczy treść tego pojęcia w artykule pt. Co oznacza neutralność Niemiec⁴. Píše on tak:

„Neutralność obu państw niemieckich oznacza ich nieuczestniczenie w blokach wojskowych... Neutralność obu państw niemieckich zagrożona przez główne mocarstwa koalicji antyhitlerowskiej lub przez Narody Zjednoczone spowodowałaby wydatne odprężenie sytuacji wokół linii styku obu systemów społecznych w Europie... W Niemczech neutralnych istniałoby współzawodnictwo obu systemów społecznych. Decydujące znaczenie ma jednak fakt, że współzawodnictwo to odbywałoby się w Niemczech neutralnych przy zastosowaniu środków pokojowych, gdyż neutralność oznacza rezygnację obu państw niemieckich ze stosowania siły zarówno w stosunkach wzajemnych jak i wobec państw trzecich... ”

⁴ „*Neues Deutschland*” z 24 IX 1960 r.

Neutralność Niemiec w żadnym stopniu nie ograniczałaby suwerenności obu państw niemieckich. Wprost przeciwnie, przez wystąpienie Niemiec zachodnich z NATO i z Unii Zachodnio-Europejskiej, przywrócona zostałaby suwerenność zachodniemieckiego państwa, ograniczona w najbardziej zasadniczych dla Niemiec zachodnich dziedzinach przez układ paryski z 23 października 1954 r. Neutralność utworzyłaby drogę do prawa samostanowienia narodu niemieckiego. Z neutralnością Niemiec nie wiąże się poruszanie jakichkolwiek zagadnień, które dotyczą porządku społecznego obu państw niemieckich...

Podobnie jak nie ma ideologicznego współistnienia, tak nie ma ideologicznej neutralności... W tych neutralnych Niemczech istniałoby państwo niemieckie — Niemiecka Republika Demokratyczna oraz niemieckie państwo kapitalistyczne — Niemiecka Republika Federalna. Zagadnienie ustroju w obu państwach niemieckich rozwiązane zostanie przez samą ludność Niemiec, na zasadzie jej prawa do samostanowienia... Na obecnym etapie stosunków międzynarodowych neutralność jest jednym ze środków w walce o pokój. Dlatego też neutralność w stosunku do niemieckiego militarystyki i niemieckich tendencji odwetowych jest nie do pomyślenia."

Poniżej przytaczamy tekst memorandum w tłumaczeniu polskim.

MFMORANDUM RZĄDU NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ NA XV SESJĘ ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ W SPRAWIE ROZBROJENIA

Rozwiązanie problemu rozbrojenia jest najważniejszym zadaniem wszystkich narodów i rządów czasów współczesnych. Wykluczałoby ono możliwość wybuchu nowych wojen i zapewniło pokój po wszystkie czasy. Inicjatywa rozpętania dwóch wojen światowych wyszła z ziemi niemieckiej. Nakłada to na naród niemiecki i na rząd obu państw niemieckich obowiązek podjęcia szczególnie wielkich wysiłków dla umocnienia pokoju i zapobieżenia wojnie. Układ Poczdamski, który podpisany został przez Związek Radziecki, Stany Zjednoczone, W. Brytanię i Francję, zobowiązuje do wyłączenia militarystyki i tendencji odwetowych, aby inne narody nigdy już nie mogły być zagrożone od strony Niemiec. Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej stoi na stanowisku, że odpowiedni wkład obu państw niemieckich polegać musi na tym, że przystąpią one natychmiast do powszechnego i całkowitego rozbrojenia w Niemczech.

Szybka realizacja zarządzeń rozbrojeniowych w Niemczech staje się sprawą szczególnie pilną w obliczu przeprowadzanej w Niemczech zachodnich totalnej militarystyki oraz w świetle dobrojenia atomowego Niemiec zachodnich. Rząd zachodniemiecki narusza w jaskrawy sposób zasady ustalone pod koniec II wojny światowej przez państwa koalicji antyhitlerowskiej, które posłużyć miały za podstawę dla nowych zdemilitaryzowanych i pokój miłujących Niemiec. Odmawia on uznania wyników II wojny światowej. Wysuwa roszczenia terytorialne wobec wielu państw europejskich i odrzuca politykę pokojowego współistnienia. Generałowie hitlerowscy, którzy w Niemczech zachodnich ponownie objęli dowództwo, opracowali memorandum zawierające program remilitaryzacji Niemiec zachodnich, który obejmuje wszystkie dziedziny życia. Memorandum to domaga się przymusowego poboru do wojska wszystkich mężczyzn, zdolnych do noszenia broni,

nieograniczonego wyposażenia Wehrmachtu w broń jądrową i raketową, jak również w samoloty odrzutowe najnowszej konstrukcji oraz potężnej marynarki wojennej, bez jakichkolwiek ograniczeń w tonażu i uzbrojeniu. Domaga się on również wysunięcia Wehrmachtu oraz rozmieszczenia linii komunikacyjnych Wehrmachtu w krajach należących do NATO, daleko poza granicami NRF. Memorandum generałów, które zredagowane i opublikowane zostało w pełnym porozumieniu z rządem zachodnioniemieckim, daje dowód, że generałowie ci nastawiają się na wojnę raketową i atomową. Tej polityce zbrojeniczej towarzyszy stale rosnący hałas ze strony odwetowych organizacji w Niemczech zachodnich. We wszystkich ważnych imprezach podburzających występują ministrowie rządu zachodnioniemieckiego w charakterze głównych mówców potwierdzając tym samym, że polityka odwetu podniesiona została w Niemczech zachodnich do rangi polityki państwowej.

Zbrojenia atomowe i tendencje odwetowe przeczą jednak w jaskrawy sposób nie tylko Układowi Poczdamskiemu i Kartce Narodów Zjednoczonych, ale również bezwarunkowej kapitulacji, która podpisana została przez naczelne dowództwo hitlerowskiego Wehrmachtu, do którego należeli również generałowie obecnego sztabu zachodnioniemieckiego Wehrmachtu.

Zakrojone na wielką skalę zarządzenia zbrojeniowe rządu zachodnioniemieckiego oraz przybierające na sile podżeganie do wojny spowodowały, że w zachodnich Niemczech powstało potencjalne ognisko wojny, które może się okazać bardzo niebezpieczne. To ognisko wojenne zagraża pokojowi niemieckiego narodu, podobnie jak pokojowi narodów europejskich, a poza tym pokojowi całego świata. Dlatego też w interesie utrzymania pokoju konieczne jest przystąpienie do jak najrychlejszego rozbrojenia w Niemczech. Zarządzenia rozbrojeniowe umożliwiłyby neutralizację obu państw niemieckich, a tym samym zapobiegłyby wybuchowi wojen w Europie. Powszechne i całkowite rozbrojenie odpowiadałoby szczególnie narodowym interesom Niemiec. Już samo zapoczątkowanie pierwszych praktycznych zarządzeń rozbrojeniowych usunęłoby główną przeszkodę, która obecnie wyklucza porozumienie obu państw niemieckich w sprawie zjednoczenia.

W centrum XV Sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych znajdzie się wysunięta przez ZSRR propozycja przeprowadzenia obrad i podjęcia uchwał w sprawie powszechnego i całkowitego rozbrojenia. Pragnąc wnieść konstruktywny wkład do urzeczywistnienia powszechnego rozbrojenia oraz w poczuciu odpowiedzialności za pokój i za narodowe interesy Niemiec, Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej przedkłada XV sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych następujące propozycje w sprawie stopniowej realizacji powszechnego i całkowitego rozbrojenia w obu państwach niemieckich:

A. POWSZECHNE I CAŁKOWITE ROZBROJENIE OBU PAŃSTW NIEMIECKICH W TRZECH ETAPACH

Pierwszy etap — 1960/61

1. Oba państwa niemieckie rezygnują — przez złożenie oświadczeń mających moc obowiązującą z punktu widzenia prawa międzynarodowego wobec sekretarza generalnego Narodów Zjednoczonych — z używania siły w stosunku do siebie nawzajem oraz wobec państw trzecich.

2. Oba państwa niemieckie godzą się na wstrzymanie zbrojeń. Oba państwa zobowiązują się, po ogłoszeniu stanu ich sił zbrojnych i uzbrojenia, do pozostawienia ich na tym samym poziomie oraz do zaniechania dalszego ich zwiększenia.
3. Oba państwa niemieckie rezygnują ze zbrojeń atomowych. Zobowiązują się one, że nie będą produkowały broni jądrowej i raketowej, nie będą uczestniczyły w tej produkcji w innych państwach lub też nabywały broni tego rodzaju, albo jej przyjmowały. Oba państwa zobowiązują się również, że nie będą brały udziału w doświadczalnych eksplozjach broni jądrowej innych państw. Dalsze lokowanie na ziemi niemieckiej broni atomowej wstrzymuje się z ważnością natychmiastową.
4. Oba państwa niemieckie zobowiązują się, że nie będą produkowały żadnej broni chemicznej i biologicznej, nie będą też uczestniczyły w ich produkcji w innych państwach, nie będą nabywały lub przyjmowały broni tego rodzaju, ani też nie będą brały udziału w doświadczeniach z taką bronią w innych państwach.
5. Oba państwa niemieckie zakazują na swoim terytorium wszelkiej propagandy wojennej oraz propagandy roszczeń terytorialnych w stosunku do innych państw.
6. Podpisanie traktatu pokojowego z obu państwami niemieckimi oraz przekształcenie Berlina zachodniego w zdemilitaryzowane wolne miasto. W tym celu powołują mocarstwa koalicji antyhitlerowskiej konferencję pokojową, w której uczestniczyć będą przedstawiciele obu państw niemieckich.

Drugi etap — 1962 r.

1. Oba państwa niemieckie zmniejszą swe siły zbrojne i uzbrojenie. Zwolniony materiał zbrojeniczy zostanie zniszczony lub też wykorzystany w sposób pokojowy. Wydatki na cele wojskowe ulegną zmniejszeniu. Miejsca stacjonowania pozostałych sił wojskowych zostaną uzgodnione.
2. Oba państwa niemieckie rezygnują z obowiązkowej służby wojskowej. Ustawa o wprowadzeniu powszechnego obowiązku służby wojskowej w Niemczech zachodnich zostaje uchylona.
3. Opierając się na zawartym w międzyczasie traktacie pokojowym, państwa, które podpisały Układ Poczdamski zawrą z obu państwami niemieckimi porozumienie w sprawie wycofania wszystkich obcych wojsk oraz usunięcia wszystkich baz i magazynów. W ten sposób usunięte zostaną wszystkie pozostałości II wojny światowej i stworzone zostaną najważniejsze warunki dla realizacji prawa do samostanowienia narodu niemieckiego.
4. Broń raketowa będąca w posiadaniu niemieckich sił zbrojnych ulega zniszczeniu.

Trzeci etap — 1963/64 r.

1. Siły zbrojne obu państw niemieckich ulegają ostatecznemu rozwiązaniu, a broń, amunicja i sprzęt wojskowy wszelkiego rodzaju zostaną zupełnie zniszczone lub też przeznaczone do pokojowego wykorzystania.
2. Dla zapewnienia wewnętrznego porządku oba państwa niemieckie zachowają siły policyjne, których rozmiary, wyposażenie i rozmieszczenie zostaną uzgodnione.
3. Zamyka się produkcję dla celów wojskowych w obu państwach niemieckich. Odnośne zakłady produkcyjne przestawione zostaną na produkcję pokojową.

4. W obu państwach niemieckich rozwiązaniu ulegają wszystkie instytucje wojskowe (odnośne ministerstwa, sztaby, akademie wojskowe, urzędy rejestracyjne itd.).
5. Oba państwa niemieckie rozwiązują swój stosunek przynależności do NATO względnie Układu Warszawskiego, dzięki czemu Niemcy uwalniają się od przynależności do bloków wojskowych. Oba państwa niemieckie ogłaszają swoją neutralność, która zagwarantowana zostanie przez główne mocarstwa koalicji antyhitlerowskiej, albo Narody Zjednoczone.

B. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW ZWOLNIONYCH W WYNIKU POWSZECHNEGO I CAŁKOWITEGO ROZBROJENIA

Środki zwolnione w wyniku rozbrojenia oba państwa niemieckie wykorzystają na budownictwo mieszkaniowe, na rozbudowę urzędów społecznych, na podniesienie rent i na cele naukowe oraz kulturalne i na pomoc dla krajów gospodarczo słabo rozwiniętych.

C. ZARZĄDZENIA KONTROLNE

Dla kontroli realizacji proponowanych zarządzeń powołuje się organ kontrolny, który składać się będzie na zasadzie parytetu z przedstawicieli Izby Ludowej NRD i zachodnioniemieckiego Bundestagu, jak również z przedstawicieli związków zawodowych i innych demokratycznych organizacji masowych, jak organizacje kobiece i młodzieżowe.

Organ kontrolny podejmie swoją działalność z chwilą dojścia do porozumienia obu państw niemieckich lub też z chwilą powzięcia odpowiedniej uchwały przez Narody Zjednoczone. Organ kontrolny otrzymuje wszelkie pełnomocnictwa, aby czuwać nad realizacją rozbrojenia w obu państwach niemieckich, stosownie do punktów przewidzianych dla poszczególnych etapów.

D. POWSZECHNE I CAŁKOWITE ROZBROJENIE

Oba państwa niemieckie zobowiązują się, po dośściu do skutku międzynarodowego porozumienia w sprawie powszechnego i całkowitego rozbrojenia, do takiego układu przystąpić i przyjąć wszystkie wynikające z niego zobowiązania.

Znaczna większość narodu niemieckiego powitałaby z uznaniem uchwałę Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie powszechnego i całkowitego rozbrojenia, z poszczególnymi postanowieniami rozbrojeniowymi dla Niemiec, jako doniosłą decyzję dla zapewnienia pokoju przez pokojowe współistnienie. Decyzja ta dopomogłaby równocześnie w uutorowaniu drogi do demokratycznego i pokojowego zjednoczenia Niemiec. Zjednoczenie Niemiec jest sprawą całego narodu niemieckiego i obu jego państw. Jednakże warunkiem zjednoczenia jest rozbrojenie i zawarcie traktatu pokojowego z obu państwami niemieckimi.

Zawarcie traktatu pokojowego oraz przewidziane w drugim etapie wycofanie wszystkich wojsk obcych z Niemiec — oto najważniejsze warunki realizacji prawa do samostanowienia całego narodu niemieckiego. Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej jest przekonany, że XV sesja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych wypowie się ponownie z naciskiem za powszechnym i całkowitym rozbrojeniem. Rząd oczekuje, że Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych gruntownie zbada propozycje rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej w sprawie powszechnego i całkowitego rozbrojenia oraz że uwzględni te propozycje w odpowiedniej uchwale zbliżającej się sesji.

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej jest przekonany, że udzielenie poparcia tej inicjatywie przez Narody Zjednoczone leży nie tylko w interesie narodu niemieckiego, ale równocześnie — i to jak najbardziej — w interesie wszystkich innych państw oraz że przyczyniłoby się ono do unieвозмоwienia raz na zawsze wybuchu wojny w sercu Europy.

Rada Ministrów
Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Podał do druku: *Janusz Ptasiński*